UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

13 päivänä helmikuuta 2025 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Kulutusluottosopimukset – Direktiivi 2008/48/EY – 10 artiklan 2 kohta – Tiedonantovelvollisuus – Todellinen vuosikorko – Maksujen ja palkkioiden muuttaminen – 23 artikla – Kansallinen seuraamusjärjestelmä – Suhteellisuusperiaate

Asiassa C-472/23,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Varsovan kaupungin piirioikeus, Puola) on esittänyt 21.6.2023 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 25.7.2023, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Lexitor sp. z o.o.

vastaan

A. B. S.A.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. Gratsias, neljännen jaoston puheenjohtaja I. Jarukaitis ja tuomari Z. Csehi (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: L. Medina,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Lexitor sp. z o.o., edustajanaan K. Danielak, radca prawny,

– A. B. S.A., edustajinaan M. Malciak, K. Trzaskowski ja W. J. Wandzel, adwokaci,

– Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja S. Żyrek,

– Euroopan komissio, asiamiehinään P. Ondrůšek ja M. Owsiany-Hornung,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL 2008, L 133, s. 66) 10 artiklan 2 kohdan g ja k alakohdan ja 23 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Lexitor sp. z o.o., joka on kuluttajan oikeuksien luovutuksensaaja, ja A. B. S.A. (jäljempänä pankki) ja joka koskee vaatimusta palauttaa rahamäärä, joka vastaa korkoja ja kustannuksia, jotka kuluttaja on maksanut pankin kanssa tekemänsä kulutusluottosopimuksen perusteella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2008/48

3 Direktiivin 2008/48 johdanto-osan 6, 8, 9, 19, 31, 32 ja 47 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(6) Perustamissopimuksen mukaisesti sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus ja sijoittautumisvapaus taataan. Avoimempien ja tehokkaampien luottomarkkinoiden kehittyminen alueella, jolla ei ole sisäisiä rajoja, on erittäin tärkeää, jotta voidaan edistää rajat ylittävän toiminnan kehittämistä.

– –

(8) On tärkeää, että markkinat tarjoaisivat riittävän tasoisen kuluttajansuojan kuluttajien luottamuksen varmistamiseksi. Näin luottotarjousten vapaa liikkuvuus pitäisi voida toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla sekä luoton tarjoajien että kysyjien kannalta, ottaen asianmukaisesti huomioon yksittäisten jäsenvaltioiden erityistilanteet.

(9) Täydellinen yhdenmukaistaminen on tarpeen, jotta varmistetaan, että yhteisön kaikki kuluttajat voivat käyttää hyväkseen etujensa korkeatasoista ja yhtäläistä suojaa ja jotta voidaan luoda aidot sisämarkkinat. Jäsenvaltioille ei tämän vuoksi olisi annettava mahdollisuutta pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallisia säännöksiä tässä direktiivissä vahvistettujen säännösten lisäksi. Tällaista rajoitusta olisi kuitenkin sovellettava ainoastaan silloin, kun kyse on tässä direktiivissä yhdenmukaistetuista säännöksistä. Jos tällaisia yhdenmukaistettuja säännöksiä ei ole, jäsenvaltioiden olisi vapaasti voitava pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallista lainsäädäntöä. – –

– –

(19) Jotta kuluttaja voi tehdä päätöksensä täysin tietoisena kaikista tosiseikoista, hänen olisi saatava ennen luottosopimuksen tekemistä riittävät tiedot luottoehdoista ja luoton kustannuksista sekä velvollisuuksistaan; kuluttaja voi ottaa nämä tiedot mukaansa harkittaviksi. Jotta paras mahdollinen avoimuus ja tarjousten vertailtavuus voidaan varmistaa, näihin tietoihin olisi sisällyttävä erityisesti luoton todellinen vuosikorko, joka määritellään samalla tavalla kaikkialla yhteisössä. – –

– –

(31) Jotta kuluttaja voi tietää luottosopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa, sopimuksessa olisi oltava selkeästi ja tiiviisti kaikki tarvittavat tiedot.

(32) Täydellisen avoimuuden varmistamiseksi kuluttajalle olisi annettava lainakorkoa koskevat tiedot sekä ennen sopimuksen tekoa että sopimuksen tekohetkellä. Sopimussuhteen aikana kuluttajalle olisi edelleen tiedotettava vaihtuvan lainakoron muutoksista ja niiden maksuihin aiheuttamista muutoksista. – –

– –

(47) Jäsenvaltioiden olisi annettava säännökset tämän direktiivin perusteella annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistettava niiden täytäntöönpano. Vaikka seuraamusten valinta on jäsenvaltioiden harkinnassa, olisi säädettyjen seuraamusten oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.”

4 Kyseisen direktiivin 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

g) ’kuluttajalle aiheutuvilla luoton kokonaiskustannuksilla’ kaikkia kustannuksia, mukaan luettuina korko, palkkiot, verot ja muunlaiset maksut, jotka kuluttajan on maksettava luottosopimuksen yhteydessä ja jotka ovat luotonantajan tiedossa, notaarikuluja lukuun ottamatta; näihin kustannuksiin kuuluvat myös luottosopimukseen liittyvien lisäpalveluiden kustannukset, erityisesti vakuutusmaksut, jos palvelusopimuksen tekeminen on pakollista luoton saamiseksi joko yleensä tai markkinoiduin ehdoin,

– –

i) ’todellisella vuosikorolla’ kuluttajalle aiheutuvia luoton kokonaiskustannuksia ilmaistuna luoton kokonaismäärälle laskettuna vuosikorkona, johon soveltuvissa tapauksissa sisältyy 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut kustannukset;

– –”

5 Direktiivin 10 artiklan, jonka otsikko on ”Luottosopimuksissa mainittavat tiedot”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Luottosopimuksessa on mainittava selkeästi ja tiiviisti:

– –

g) todellinen vuosikorko ja kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaismäärä laskettuina luottosopimuksen tekohetkellä; kaikki mainitun koron laskemiseen käytetyt oletukset on mainittava;

– –

k) mahdolliset tilinhoitomaksut yhdestä tai useammasta tilistä, joille kirjataan sekä maksu- että luotonnostotapahtumat, paitsi jos tilin avaaminen on vapaaehtoista, sellaisen maksuvälineen käyttömaksut, jota käytetään sekä maksujen suorittamiseen että luoton nostamiseen, ja kaikki luottosopimuksesta aiheutuvat muut maksut sekä ehdot, joiden mukaisesti näitä maksuja voidaan muuttaa;

– –”

6 Direktiivin 19 artiklan, jonka otsikko on ”Todellisen vuosikoron laskeminen”, 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Todellinen vuosikorko, joka on luotonantajan ja kuluttajan sopimien tulevien tai nykyisten sitoumusten (luoton nostojen, takaisinmaksujen ja maksujen) nykyarvon vastine vuositasolla, lasketaan liitteessä I olevassa I osassa esitetyn matemaattisen kaavan mukaisesti.

2. Todellisen vuosikoron laskemista varten määritetään kuluttajalle aiheutuvat luoton kokonaiskustannukset lukuun ottamatta mahdollisia maksuja, jotka kuluttajan on suoritettava, jos hän ei ole noudattanut mitä tahansa luottosopimuksen ehtoja, ja sellaisia maksuja, jotka kuluttajan on tavaroiden tai palveluiden hankkimisen yhteydessä hankintahinnan lisäksi suoritettava siitä riippumatta, maksetaanko hankinta käteisellä vai luotolla.

Kuluttajalle aiheutuviin luoton kokonaiskustannuksiin sisällytetään tilinhoitokulut tilistä, jolle kirjataan sekä maksu- että luotonnostotapahtumia, kustannukset maksuvälineen käytöstä sekä maksujen suorittamiseen että luoton nostoihin, sekä muut maksutapahtumiin liittyvät kustannukset, paitsi jos tilin avaaminen on vapaaehtoista ja sen kustannukset on määritelty selkeästi ja erikseen luottosopimuksessa tai muussa kuluttajan kanssa tehdyssä sopimuksessa.

3. Todellista vuosikorkoa laskettaessa on perusoletuksena, että luottosopimus on voimassa sovitun jakson loppuun ja että luotonantaja ja kuluttaja täyttävät velvollisuutensa luottosopimuksessa määrättyjä ehtoja ja päivämääriä noudattaen.”

7 Direktiivin 2008/48 23 artiklassa, jonka otsikko on ”Seuraamukset”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on annettava säännökset tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.”

Direktiivi 93/13/ETY

8 Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen kohtuuttomat ehdot eivät sido kuluttajia niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja että sopimus jää muilta osin osapuolia sitovaksi, jos sopimus voi olla olemassa ilman kohtuuttomia ehtoja.”

Puolan oikeus

Kulutusluottolaki

9 Direktiivi 2008/48 saatettiin osaksi Puolan oikeusjärjestystä kulutusluotoista 12.5.2011 annetulla lailla (ustawa o kredycie konsumenckim, Dz. U. 2011, nro 126, järjestysnumero 715), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä kulutusluottolaki).

10 Kulutusluottolain 30 §:n 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jollei 31–33 §:stä muuta johdu, kulutusluottosopimuksessa on mainittava:

– –

7) todellinen vuosikorko ja kokonaismäärä, joka kuluttajan on maksettava takaisin, laskettuna kulutusluottosopimuksen tekopäivänä ja mainitsemalla kaikki sen laskentaperusteet;

– –

10) tiedot mahdollisista muista kuluttajalle kulutusluottosopimuksen perusteella aiheutuvista kustannuksista, erityisesti maksuista, mukaan lukien tilinhoitomaksut yhdestä tai useammasta tilistä, joille kirjataan sekä maksu- että luotonnostotapahtumat, sekä sellaisen maksuvälineen käyttömaksut, jota käytetään mainittujen tapahtumien maksamiseen, palkkioista, marginaaleista ja kaikkien lisäpalveluiden kustannuksista, erityisesti vakuutusmaksuista, jos ne ovat luotonantajan tiedossa, sekä ehdot, joiden mukaisesti näitä maksuja voidaan muuttaa;

– –”

11 Kyseisen lain 45 §:n 1 momentin sanamuoto on seuraava:

”Jos luotonantaja rikkoo 29 §:n 1 momenttia, 30 §:n 1 momentin 1–8, 10, 11 ja 14–17 kohtaa ja 31–33, 33a ja 36a–36c §:ää, kuluttajan on sen jälkeen, kun hän on tehnyt luotonantajalle kirjallisen ilmoituksen, maksettava takaisin luotto ilman korkoja ja muita luotonantajalle maksettavia luottokustannuksia sopimuksessa määrätyssä ajassa ja sovitulla tavalla.”

Siviilikoodeksi

12 Siviilikoodeksin (ustawa – Kodeks cywilny, Dz. U. nro 16, järjestysnumero 93), joka annettiin 23.4.1964, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 385^1 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”1) Kuluttajasopimuksen ehdot, joista ei ole erikseen neuvoteltu, eivät sido kuluttajaa, jos niissä määritetään hänen oikeutensa ja velvollisuutensa hyvien tapojen vastaisesti vahingoittaen selvästi hänen etujaan (lainvastaiset sopimusehdot). Tämä säännös ei koske ehtoja, joissa määritetään osapuolten olennaiset velvoitteet, mukaan luettuna hinta tai vastike, jos ne on muotoiltu yksiselitteisesti.

2) Jos jokin sopimusehto ei 1 momentin mukaan sido kuluttajaa, muut sopimusehdot jäävät osapuolia sitoviksi.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13 Perintätoimisto Lexitor on sellaisen kuluttajan oikeuksien luovutuksensaaja, joka oli tehnyt pankin kanssa 40 000 Puolan zlotyn (PLN) (n. 9 050 euron) suuruisen luottosopimuksen (jäljempänä kyseinen sopimus). Kuluttaja oli velvollinen maksamaan pankille luoton pääoman lisäksi korkoa, joka oli vahvistettu 19 985,07 zlotyksi (n. 4 520 euroksi), sekä 4 893,38 zlotyn (n. 1 100 euron) suuruisen palkkion. Kyseisessä sopimuksessa mainittu todellinen vuosikorko oli 11,18 prosenttia.

14 Kyseisen sopimuksen sanamuodon mukaan pankki saattoi periä luotonkäsittelyyn ja sopimusehtojen muuttamiseen liittyvistä liiketoimista maksuja ja palkkioita kyseisen sopimuksen ja siihen kuuluvan asiakirjan, jonka otsikko oli ”[pankin] yksityisasiakkaita koskevien maksujen ja palkkioiden tariffi” (jäljempänä tariffi), mukaisesti. Yhtäältä kyseisen sopimuksen nojalla maksuja ja palkkioita voitiin korottaa, jos ainakin yksi kyseisessä sopimuksessa luetelluista ehdoista täyttyy, kuten vähimmäispalkan suuruus muuttuu tai Główny Urząd Statystycznyn (Puolan tilastokeskus) julkaisemien muun muassa seuraavien indikaattoreiden taso muuttuu: inflaatio, keskimääräinen kuukausipalkka yrityssektorilla, energian, televiestinnän ja postipalvelujen hinnat tai pankkien väliset maksut, tai Narodowy Bank Polski (Puolan keskuspankki) muuttaa korkoja, pankin erilaisissa pankkitoiminnoissa ja muissa kuin pankkitoiminnoissa käyttämien palvelujen ja liiketoimien hintoja muutetaan, pankin tarjoamien palvelujen laajuutta tai muotoa muutetaan (mukaan lukien tietyn tuotteen käytön muutokset tai uudet toiminnot), verolainsäädäntöä ja/tai pankin soveltamia kirjanpitosääntöjä muutetaan, annetaan uusia tuomioistuinratkaisuja tai muutetaan oikeuskäytäntöä, hallintoviranomaiset antavat päätöksiä taikka toimivaltaiset viranomaiset, mukaan lukien Komisja Nadzoru Finansowego (rahoitusvalvontakomissio, Puola), antavat suosituksia, siltä osin kuin nämä muutokset vaikuttavat pankille mainitun sopimuksen täyttämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

15 Toisaalta tariffissa ilmoitettiin taulukon muodossa yksityiskohtaisesti hallinnolliset maksut, kuten pankin lausunnon, todistuksen ja tiliotteen laatimismaksu 50 PLN (n. 12 euroa) ja kirjeiden lähettämisestä asiakkaille (mukaan lukien muistutukset ja maksukehotukset) aiheutuvat maksut eli 4,20 PLN (n. 1 euro) kirjeeltä sekä vastaanottokuitilla varustettujen kirjattujen kirjeiden lähetysmaksut eli 6,20 zlotya (n. 1,5 euroa) kirjeeltä. Tariffissa mainitaan myös luoton nostoon liittyvät kertaluonteiset maksut, joita ei peritty (ne on vahvistettu tasolle ”0”), sekä

lisäsopimuksen tekemisestä aiheutuvat maksut 50 zlotyyn (n. 12 euroa) saakka ja Puolan zlotyissa tilatun käteissumman nostamatta jättämisestä perittävä maksu eli 0,3 prosenttia nostamatta jätetystä määrästä ja vähintään 100 zlotya (n. 24 euroa).

16 Tariffin mukaan maksuja ja palkkioita voitiin muuttaa enintään neljä kertaa vuodessa, mutta niitä ei voitu korottaa yli 200 prosentilla voimassa olevaan määrään nähden. Lisäksi tariffissa määrättiin, että kyseisten maksujen tai palkkioiden määrää voitiin muuttaa enintään kuuden kuukauden kuluessa muutoksen käyttöönottoa koskevan edellytyksen toteutumisesta ja että sellaisten liiketoimien, joista pankki ei ollut tähän asti perinyt maksuja tai palkkioita, sekä uusien tuotteiden tai palvelujen maksujen tai palkkioiden suuruuden määrittämisessä oli otettava huomioon suoritettuihin liiketoimiin liittyvän työn määrä ja pankille aiheutuvien kustannusten suuruus.

17 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pankki peri luottosopimuksen täyttämisen yhteydessä korkoa, joka oli laskettu paitsi suoraan kuluttajan käyttöön annetun luoton määrästä myös luoton kustannuksista. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, jos korkoa olisi peritty vain luoton kokonaismäärästä, todellinen vuosikorko olisi ollut alempi kuin luottosopimuksessa ilmoitettu korko.

18 Tässä yhteydessä Lexitor vaati pankilta kulutusluottolain 45 §:n nojalla 12 905,80 zlotyn (n. 2 900 euroa) suuruista määrää, joka vastaa kyseisen kuluttajan kyseisen sopimuksen perusteella maksamien korkojen ja kulujen summaa korkoineen. Koska pankki ei suorittanut kyseistä määrää, se nosti kanteen Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawiessa (Varsovan kaupungin piirioikeus, Puola), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin.

19 Vaatimuksensa tueksi Lexitor väittää, että kyseisen sopimuksen tekemisen yhteydessä pankki rikkoi kulutusluottolain säännöksiä velvollisuudesta antaa tietoja kuluttajalle ja erityisesti kyseisen lain 30 §:n 1 momentin 7 kohtaa, jolla direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan g alakohta on saatettu osaksi Puolan oikeusjärjestystä, koska kyseisessä sopimuksessa mainittu todellinen vuosikorko oli liian korkea. Pankki rikkoi myös kyseisen lain 30 §:n 1 momentin 10 kohtaa, jolla kyseisen direktiivin 10 artiklan 2 kohdan k alakohta on saatettu osaksi Puolan oikeutta, koska kyseisessä sopimuksessa määrättiin ainoastaan edellytyksistä, joilla sopimuksen täyttämiseen liittyviä kustannuksia voidaan korottaa, sekä tietyistä näiden kustannusten korottamismekanismeista.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää kahdenlaisia kysymyksiä. Yhtäältä se tiedustelee kahdella ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan g ja k alakohtaa tulkittava siten, että sen käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä oleva tilanne merkitsee tosiasiallisesti sitä, ettei pankki ole noudattanut sillä kyseisen säännöksen nojalla olevaa tiedonantovelvollisuutta. Se nimittäin katsoo, että kulutusluottosopimuksen ehto, jonka mukaan luotonantaja voi periä korkoa paitsi tosiasiallisesti annetusta luoton määrästä myös kuluttajan maksettaviksi tulevista luottokustannuksista, on direktiivissä 93/13 tarkoitettu kohtuuton ehto. Koska tällainen ehto ei tämän direktiivin 6 artiklan 1 kohdan ja siviilikoodeksista annetun lain, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 385^1 §:n nojalla sido kuluttajaa, sitä ei pitäisi ottaa huomioon todellista vuosikorkoa laskettaessa, joten kyseisessä sopimuksessa mainittu todellinen vuosikorko on virheellinen, sillä se on liian korkea, koska se on laskettu sillä perusteella, että korko on laskettava myös kuluttajan maksettavaksi tulevista luottokustannuksista.

21 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan k alakohdan osalta, voidaanko pelkkää luetteloa olosuhteista, joissa luottosopimuksen täyttämiseen liittyviä kustannuksia voidaan korottaa, sekä näiden kustannusten tiettyjen korottamismekanismien mainitsemista pitää riittävinä kyseisen säännöksen noudattamiseksi, ja jos näin ei ole, voidaanko riittämätön tieto katsoa tiedon puuttumiseksi, joka oikeuttaa seuraamuksen soveltamisen kyseisen direktiivin 23 artiklan nojalla.

22 Kolmannessa kysymyksessään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, voidaanko direktiivin 2008/48 23 artiklan nojalla kansalliseen lainsäädäntöön otettua seuraamusta pitää oikeasuhteisena, jos luotosta tulee sen seurauksena tiedonantovelvollisuuden noudattamatta jättämisen tyypistä riippumatta koroton ja kuluton eikä voida soveltaa mitään muuta, vähemmän rajoittavaa ja mahdollisesti oikeasuhteisempaa seuraamusta.

23 Näissä olosuhteissa Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [direktiivin 2008/48] 10 artiklan 2 kohdan g alakohtaa, luettuna yhdessä direktiivin johdanto-osan 6, 8 ja 31 perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että jos kulutusluottosopimuksen jotkut ehdot ovat kohtuuttomia ja tämän vuoksi luoton todellinen vuosikorko, jonka luotonantaja ilmoittaa sopimusta tehtäessä, on korkeampi kuin siinä tapauksessa, että kohtuuton sopimusehto katsotaan sitomattomaksi, luotonantaja ei ole noudattanut tämän säännöksen mukaisia velvoitteitaan?

2) Onko [direktiivin 2008/48] 10 artiklan 2 kohdan k alakohtaa, luettuna yhdessä direktiivin johdanto-osan 6, 8 ja 31 perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että on riittävää, että kuluttajalle ilmoitetaan, kuinka usein, missä tilanteissa ja millä enimmäisprosentilla sopimuksen täyttämiseen liittyviä kustannuksia voidaan korottaa, vaikka kuluttaja ei voi tarkistaa, onko kyseessä tällainen tilanne, ja kustannukset voidaan sen seurauksena kaksinkertaistaa?

3) Onko [direktiivin 2008/48] 23 artiklaa, luettuna yhdessä direktiivin johdanto-osan 6, 8, 9 ja 47 perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään vain yhdestä seuraamuksesta, jos luotonantaja on jättänyt noudattamatta sille asetettua tiedonantovelvollisuutta, riippumatta tämän noudattamatta jättämisen laajuudesta ja sen vaikutuksesta kuluttajan päätökseen tehdä luottosopimus, jolloin luotosta tulee tämän seuraamuksen johdosta koroton ja kuluton?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan g alakohtaa tulkittava siten, että todellisen vuosikoron, joka osoittautuu liian suureksi sen vuoksi, että tietyt kyseisen sopimuksen ehdot todetaan myöhemmin direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla kohtuuttomiksi eivätkä ne näin ollen sido kuluttajaa, mainitseminen luottosopimuksessa merkitsee tässä direktiivin 2008/48 säännöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden noudattamatta jättämistä.

25 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on aluksi muistutettava, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdalla yhdenmukaistetaan täysin seikat, jotka on ehdottomasti sisällytettävä luottosopimukseen (tuomio 21.3.2024, Profi Credit Bulgaria (Luottosopimuksen liitännäispalvelut), C-714/22, EU:C:2024:263, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan g alakohdassa säädetään erityisesti, että luottosopimuksessa on mainittava selkeästi ja tiiviisti todellinen vuosikorko ja kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaismäärä laskettuina luottosopimuksen tekohetkellä.

27 Todellinen vuosikorko määritellään direktiivin 2008/48 3 artiklan i alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan ”kuluttajalle aiheutuvia luoton kokonaiskustannuksia ilmaistuna luoton kokonaismäärälle laskettuna vuosikorkona, johon soveltuvissa tapauksissa sisältyy 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut kustannukset”. Kyseisen direktiivin 19 artiklan 1 kohdan mukaan todellinen vuosikorko lasketaan sen liitteessä I olevassa I osassa esitetyn matemaattisen kaavan mukaisesti.

28 On muistettava, että direktiiviä 2008/48 annettaessa pyrittiin kahteen tavoitteeseen eli varmistamaan, että Euroopan unionin kaikki kuluttajat voivat käyttää hyväkseen etujensa korkeatasoista ja yhtäläistä suojaa, ja helpottamaan kulutusluottoja koskevien toimivien sisämarkkinoiden syntymistä. Direktiivin johdanto-osan 19 perustelukappaleesta käy ilmi, että direktiivillä on etenkin määrä taata, että kuluttaja saa ennen luottosopimuksen tekemistä riittävät tiedot, jotka koskevat erityisesti todellista vuosikorkoa kaikkialla unionissa ja joiden perusteella hän voi vertailla näitä vuosikorkoja (tuomio 19.12.2019, Home Credit Slovakia, C-290/19, EU:C:2019:1130, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Unionin tuomioistuin on korostanut, että todellinen vuosikorko on kuluttajalle olennaisen tärkeä luoton kokonaiskustannuksena, joka esitetään yhden ainoan matemaattisen kaavan mukaisesti lasketun korkokannan muodossa. Kuluttajan on nimittäin tämän korkokannan ansiosta mahdollista arvioida luottosopimuksen tekemisen aiheuttaman sitoumuksen ulottuvuutta taloudelliselta kannalta (tuomio 19.12.2019, Home Credit Slovakia, C-290/19, EU:C:2019:1130, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Unionin tuomioistuin on täsmentänyt erityisesti todellisen vuosikoron olennaisesta merkityksestä kuluttajalle, että todellista vuosikorkoa koskeva maininta, joka ei täsmällisesti kuvasta kaikkia direktiivin 2008/48 3 artiklan g alakohdassa tarkoitettuja kustannuksia, estää kuluttajaa määrittämästä sitoumuksensa ulottuvuutta samalla tavoin kuin jos tätä korkoa ei mainittaisi ollenkaan (ks. vastaavasti tuomio 21.3.2024, Profi Credit Bulgaria (Luottosopimuksen liitännäispalvelut), C-714/22, EU:C:2024:263, 55 kohta).

31 Tämän tuomion 26–30 kohdassa esitetyistä toteamuksista ilmenee, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan g alakohtaa on tulkittava siten, että velvollisuus ilmoittaa todellinen vuosikorko luottosopimuksessa selkeästi ja tiiviisti ei voi rajoittua siihen, että sitä ei saa ilmoittaa liian pienenä, koska todellinen vuosikorko voidaan lähtökohtaisesti ilmoittaa virheellisesti myös liian suurena.

32 Se, että luottosopimuksessa sallittaisiin liian suuren todellisen vuosikoron ilmoittaminen, saattaisi nimittäin viedä tältä ilmoitukselta sen käytännön hyödyn kuluttajan kannalta ja näin ollen heikentää direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan g alakohdassa säädetyllä velvoitteella tavoitellun tavoitteen toteutumista, sellaisena kuin tämä tavoite ilmenee tämän tuomion 28 ja 29 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä.

33 Tämän täsmennyksen jälkeen on huomautettava, että nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lähtee olettamasta, jonka paikkansapitävyyttä se ei pyydä unionin tuomioistuinta vahvistamaan ja jonka mukaan osaa kyseisen sopimuksen ehdoista on direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti jätettävä soveltamatta niiden kohtuuttomuuden vuoksi, joten todellinen vuosikorko, joka lasketaan ottamatta huomioon näitä ehtoja, on pienempi kuin mainitussa sopimuksessa alun perin ilmoitettu todellinen vuosikorko.

34 Tältä osin on muistutettava, että direktiivin 2008/48 19 artiklan 3 kohdassa säädetään, että todellisen vuosikoron laskeminen perustuu oletukseen, että luottosopimus pysyy voimassa sovitun ajan ja että luotonantaja ja kuluttaja täyttävät velvoitteensa tässä sopimuksessa vahvistettujen ehtojen ja määräaikojen mukaisesti.

35 Tästä seuraa, että kyseisen direktiivin 10 artiklan 2 kohdan g alakohdassa säädetty todellisen vuosikoron mainitsemista koskeva velvollisuus on täytetty, jos kyseisessä sopimuksessa mainittu todellinen vuosikorko vastaa direktiivin liitteessä I olevassa I osassa olevan matemaattisen kaavan mukaisesti direktiivin 3 artiklan g alakohdassa tarkoitettujen kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten perusteella laskettua todellista vuosikorkoa, jolloin kokonaiskustannukset sisältävät tämän sopimuksen ehtojen – mukaan lukien myöhemmin kohtuuttomiksi osoittautuvat ehdot, jotka eivätkä sido kuluttajaa – mukaisesti kuluttajan maksettavaksi tulevan määrän.

36 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan g alakohtaa on tulkittava siten, että sellaisen todellisen vuosikoron mainitseminen luottosopimuksessa, joka osoittautuu liian suureksi sen vuoksi, että sopimuksen tietyt ehdot todetaan myöhemmin direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla kohtuuttomiksi eivätkä ne näin ollen sido kuluttajaa, ei sellaisenaan merkitse kyseisessä direktiivin 2008/48 säännöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden noudattamatta jättämistä.

Toinen kysymys

37 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan k alakohtaa tulkittava siten, että tiettyjen tilanteiden, jotka voivat johtaa sopimuksen täyttämiseen liittyvien kustannusten korottamiseen, luetteleminen luottosopimuksessa kuitenkin ilman, että kuluttaja voi tarkistaa, onko kyseessä tällainen tilanne ja miten se vaikuttaa kustannuksiin, tarkoittaa tässä säännöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden noudattamatta jättämistä.

38 Tältä osin on muistutettava, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan k alakohdan mukaan luottosopimuksessa on mainittava selkeästi ja tiiviisti paitsi tilinhoitomaksut yhdestä tai useammasta tilistä, joille kirjataan sekä maksu- että luotonnostotapahtumat, ja maksuvälineen käyttömaksut myös kaikki luottosopimuksesta aiheutuvat muut maksut sekä ehdot, joiden mukaisesti näitä maksuja voidaan muuttaa.

39 Direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdasta, luettuna yhdessä direktiivin johdanto-osan 31 perustelukappaleen kanssa, ilmenee, että velvollisuus mainita paperille tai muulle pysyvälle välineelle laaditussa luottosopimuksessa selkeästi ja tiiviisti mainitussa säännöksessä tarkoitetut seikat on tarpeen, jotta kuluttaja voisi tuntea oikeutensa ja velvollisuutensa (tuomio 21.12.2023, BMW Bank ym., C-38/21, C-47/21 ja C-232/21, EU:C:2023:1014, 233 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Se, että kuluttaja tuntee ja ymmärtää hyvin seikat, jotka luottosopimukseen on direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan mukaan ehdottomasti sisällyttävä, on välttämätöntä kyseisen sopimuksen asianmukaisen täyttämisen ja erityisesti kuluttajan oikeuksien käyttämisen kannalta (tuomio 21.12.2023, BMW Bank ym., C-38/21, C-47/21 ja C-232/21, EU:C:2023:1014, 234 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Jotta nämä seikat voidaan ymmärtää hyvin direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdassa säädetyn selkeyden vaatimuksen mukaisesti, luottosopimuksessa mainitut tiedot eivät siis saa olla siten ristiriitaisia, että ne voivat objektiivisesti tarkasteltuna erehdyttää tavanomaisesti valistunutta ja kohtuullisen tarkkaavaista ja huolellista keskivertokuluttajaa sen suhteen, mikä on hänen sopimukseen perustuvien oikeuksiensa ja velvoitteidensa ulottuvuus (tuomio 21.12.2023, BMW Bank ym., C-38/21, C-47/21 ja C-232/21, EU:C:2023:1014, 235 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Sopimusehtojen selkeää ja ymmärrettävää laatimista koskevan vaatimuksen täyttämiseksi olennaista on erityisesti se, esitetäänkö luottosopimuksessa avoimesti luoton takaisinmaksua koskevat ehdot tai keinot niiden määrittämiseksi siten, että tällainen kuluttaja voi täsmällisten ja helppotajuisten perusteiden nojalla ennakoida siitä aiheutuvat taloudelliset seuraukset (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2015, Bucura, C-348/14, EU:C:2015:447, 54 kohta).

43 Näin ollen luottosopimuksen ehdoissa on erityisesti esitettävä avoimesti, millä perusteella ja millä tavalla suoritettavaan palveluun liittyviä maksuja voidaan muuttaa, jotta kuluttaja voi ennakoida näiden maksujen mahdolliset muutokset selvien ja ymmärrettävien perusteiden nojalla (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2015, Bucura, C-348/14, EU:C:2015:447, 60 kohta).

44 Tästä seuraa, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan k alakohtaa on tulkittava siten, että ehdot, joiden mukaisesti luottosopimuksen täyttämiseen liittyviä kustannuksia voidaan muuttaa, on mainittava selkeästi ja tiiviisti kyseisessä sopimuksessa, jotta erityisesti, kun niitä luetaan yhdessä muiden tietojen kanssa, näissä ehdoissa ei ole mitään epätarkkuutta, joka objektiivisesti tarkasteltuna voisi erehdyttää tavanomaisesti valistunutta ja kohtuullisen tarkkaavaista ja huolellista keskivertokuluttajaa tapahtumista, jotka voivat aiheuttaa muutoksen, sekä maksujen muuttamisen ja kyseisen tapahtuman välisestä yhteydestä (ks. analogisesti tuomio 21.12.2023, BMW Bank ym. (C-38/21, C-47/21 ja C-232/21, EU:C:2023:1014, 238 kohta).

45 Käsiteltävänä olevassa asiassa, kuten ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista ja tämän tuomion 14 kohdassa esitetyistä tiedoista ilmenee, on niin, että edellytykset kyseisen sopimuksen täyttämisestä perittävien kustannusten muuttamiselle on määritelty sellaisten indikaattoreiden perusteella, joita kuluttajan on vaikea tarkistaa sekä ennen tämän sopimuksen tekemistä että sen täyttämisen aikana. Kyse on nimittäin erityisesti muuttuvista taloudellisista indikaattoreista, mukaan lukien ne, joita pankki itse valvoo, sekä tietyistä muista indikaattoreista, jotka on kuvailtu epämääräisesti ja jotka viittaavat oikeudelliseen kehitykseen laajassa merkityksessä. Tätä päätelmää ei voi muuttaa myöskään se, että pääasiassa kyseessä olleiden kustannusten korotus oli rajoitettu määrällisesti enintään 200 prosenttiin ja ajallisesti enintään neljään kertaan vuodessa viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun edellytys täyttyy.

46 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on siis edellä esitetyt seikat huomioon ottaen tutkittava, missä määrin tavanomaisesti valistunut sekä kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja saattoi pääasiassa kyseessä olevan sopimuksen täyttämiseen liittyvien kustannusten korottamista koskevien sopimusehtojen sanamuodon perusteella yksilöidä selvästi sitoumuksensa laajuuden kehittymisen kyseisen sopimuksen täyttämisen aikana.

47 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan k alakohtaa on tulkittava siten, että tiettyjen tilanteiden, jotka voivat johtaa sopimuksen täyttämiseen liittyvien kustannusten korottamiseen, luetteleminen luottosopimuksessa kuitenkin ilman, että tavanomaisesti valistunut sekä kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja voi tarkistaa, onko kyseessä tällainen tilanne ja miten se vaikuttaa kustannuksiin, tarkoittaa tässä säännöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden noudattamatta jättämistä siltä osin kuin tämä sopimuksen maininta voi kyseenalaistaa kuluttajan mahdollisuuden arvioida sitoumuksensa ulottuvuutta.

Kolmas kysymys

48 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2008/48 23 artiklaa, luettuna yhdessä sen johdanto-osan 47 perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, jos luotonantajalle tämän direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti asetettua tiedonantovelvollisuutta ei noudateta, yhtenäisestä seuraamuksesta, jonka mukaan luotonantajan oikeus saada korkoja ja kuluja lakkaa riippumatta siitä, miten vakavaa tämä noudattamatta jättäminen on ja miten se vaikuttaa kuluttajan päätökseen tehdä luottosopimus.

49 Direktiivin 2008/48 23 artiklan sanamuodosta, luettuna sen johdanto-osan 47 perustelukappaleen valossa, seuraa, että jäsenvaltioiden on annettava säännökset kyseisen direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Vaikka seuraamusten valinta on jäsenvaltioiden harkinnassa, näin säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Tämä tarkoittaa, että kyseisten seuraamusten on ankaruudeltaan vastattava niillä rangaistavien loukkausten vakavuutta ja niillä on erityisesti varmistettava todellinen varoittava vaikutus yleistä suhteellisuusperiaatetta kuitenkin noudattaen (ks. vastaavasti tuomio 21.3.2024, Profi Credit Bulgaria (Luottosopimuksen liitännäispalvelut), C-714/22, EU:C:2024:263, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

50 Vaikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen, joka on yksin toimivaltainen tulkitsemaan ja soveltamaan kansallista oikeutta, tehtävänä on tutkia, täyttävätkö sen kansallisessa oikeudessa säädetyt seuraamukset edellisessä 49 kohdassa mainitut vaatimukset, kun otetaan huomioon pääasian olosuhteet, unionin tuomioistuin voi kuitenkin ennakkoratkaisupyyntöä käsitellessään tehdä täsmennyksiä ohjatakseen kansallisen tuomioistuimen arviointia (ks. analogisesti tuomio 11.1.2024, Národuj, C-755/22, EU:C:2024:10, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin epäilee, onko kansallisessa oikeudessa säädetty seuraamus eli se, että luotonantajan oikeus saada maksu koroista ja kuluista lakkaa, oikeasuhteinen. Kyseinen tuomioistuin katsoo muun muassa, että ehdoilla, joilla perustellaan kyseisen luottosopimuksen täyttämiseen liittyvien kustannusten korottaminen, ei ole merkitystä kuluttajalle sopimusta tehtäessä, koska näiden kustannusten alkuperäinen määrä osoittautuu suhteellisen pieneksi myönnetyn luoton määrään nähden.

52 Kuten tämän tuomion 39–42 kohdassa muistutetaan, jotta kuluttaja voisi olla täysin tietoinen hyväksymänsä sopimuksen tulevan täyttämisen ehdoista, direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdassa edellytetään, että kuluttaja saa sopimuksen tekemisen yhteydessä tietoonsa kaikki seikat, joilla saattaa olla vaikutusta hänen sitoumuksensa ulottuvuuteen (ks. vastaavasti tuomio 9.11.2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, 66 kohta).

53 Lisäksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että siitä, että luotonantaja laiminlyö direktiivin 2008/48 asiayhteydessä oleellisen tärkeänä pidetyn velvollisuuden, voi kansallisen lainsäädännön mukaan seurata se, että luotonantajan oikeus saada maksu koroista ja kuluista lakkaa (tuomio 9.11.2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, 69 kohta).

54 Vaikka tällaisella seuraamuksella on vakavia vaikutuksia luotonantajaan, sitä voidaan pitää suhteettomana vain, jos direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua seikkaa ei mainita tai mainitaan virheellisesti seikkoja, jotka eivät luonteensa vuoksi voi vaikuttaa kuluttajan kykyyn arvioida sitoumuksensa ulottuvuutta (ks. analogisesti tuomio 9.11.2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, 72 kohta).

55 Luotonantajan direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan k alakohdan mukaisella velvollisuudella mainita luottosopimuksessa ehdot, joilla kyseisen sopimuksen täyttämisestä aiheutuvia kustannuksia voidaan muuttaa, on myös olennainen merkitys kuluttajalle, koska hänen on sitoumuksensa laajuuden arvioimiseksi voitava ennakoida – kuten tämän tuomion 41 ja 42 kohdasta ilmenee – näiden kustannusten mahdolliset muutokset selkeiden ja ymmärrettävien kriteerien perusteella ja näin ollen niistä kuluttajalle aiheutuvat taloudelliset seuraukset, vaikka näiden kustannusten alkuperäinen määrä olisi suhteellisen vähäinen kyseessä olevan luoton määrään nähden.

56 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että luottosopimukseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden noudattamatta jättämisen seuraukset voivat vaihdella huomattavasti kyseessä olevan erityisen velvollisuuden mukaan, ja tämän noudattamatta jättämisen vakavuus riippuu lisäksi käytännössä kyseisestä luottosopimuksesta puuttuvien seikkojen määrästä ja merkittävyydestä. Tällaiset laiminlyönnit voivat esimerkiksi vaikeuttaa kuluttajan luottosopimuksen mukaisten oikeuksien käyttämistä (ks. vastaavasti tuomio 24.10.2024, Horyzont, C-339/23, EU:C:2024:918, 34 kohta).

57 Jollei tarkistuksista, jotka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on suoritettava, muuta johdu, suhteellisuusperiaate ei siis ole esteenä sille, että jäsenvaltio päättää säätää yhdestä seuraamuksesta, jonka mukaan luotonantajan oikeus saada maksu koroista ja kuluista lakkaa direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdassa säädettyjen eri tiedonantovelvollisuuksien noudattamatta jättämisen vuoksi, vaikka kunkin näistä velvollisuuksista noudattamatta jättämisen yksittäinen vakavuus ja siitä kuluttajalle aiheutuvat seuraukset voivat vaihdella tapauskohtaisesti.

58 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2008/48 23 artiklaa, luettuna yhdessä sen johdanto-osan 47 perustelukappaleen kanssa, on tulkittava siten, että se ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, jos luotonantajalle tämän direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti asetettua tiedonantovelvollisuutta ei noudateta, yhtenäisestä seuraamuksesta, jonka mukaan luotonantajan oikeus saada korkoja ja kuluja lakkaa riippumatta siitä, miten vakavaa tämä noudattamatta jättäminen on, kunhan tämä noudattamatta jättäminen voi kyseenalaistaa kuluttajan mahdollisuuden arvioida sitoumuksensa ulottuvuutta.

Oikeudenkäyntikulut

59 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY 10 artiklan 2 kohdan g alakohtaa

on tulkittava siten, että

sellaisen todellisen vuosikoron mainitseminen luottosopimuksessa, joka osoittautuu liian suureksi sen vuoksi, että sopimuksen tietyt ehdot todetaan myöhemmin kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla kohtuuttomiksi eivätkä ne näin ollen sido kuluttajaa, ei sellaisenaan merkitse kyseisessä direktiivin 2008/48 säännöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden noudattamatta jättämistä.

2) Direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan k alakohtaa

on tulkittava siten, että

tiettyjen tilanteiden, jotka voivat johtaa sopimuksen täyttämiseen liittyvien kustannusten korottamiseen, luetteleminen luottosopimuksessa kuitenkin ilman, että tavanomaisesti valistunut sekä kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja voi tarkistaa, onko kyseessä tällainen tilanne ja miten se vaikuttaa kustannuksiin, tarkoittaa tässä säännöksessä säädetyn tiedonantovelvollisuuden noudattamatta jättämistä siltä osin kuin tämä sopimuksen maininta voi kyseenalaistaa kuluttajan mahdollisuuden arvioida sitoumuksensa ulottuvuutta.

3) Direktiivin 2008/48 23 artiklaa, luettuna yhdessä sen johdanto-osan 47 perustelukappaleen kanssa,

on tulkittava siten, että

se ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, jos luotonantajalle tämän direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti asetettua tiedonantovelvollisuutta ei noudateta, yhtenäisestä seuraamuksesta, jonka mukaan luotonantajan oikeus saada korkoja ja kuluja lakkaa riippumatta siitä, miten vakavaa tämä noudattamatta jättäminen on, kunhan tämä noudattamatta jättäminen voi kyseenalaistaa kuluttajan mahdollisuuden arvioida sitoumuksensa ulottuvuutta.

Allekirjoitukset